

Účinkuje soubor Konvergence:

Magda Čáslavová – flétna
Lenka Kozderková – flétna
Jiří Mráz – klarinet
Jana Mandelová – harfa
Viktor Mazáček, Irena Štochlová – housle
Ondřej Štochl – viola
Helena Velická – violoncello
Ondřej Melecký – kontrabas
Jan Rybář, Tomáš Pálka – klavír
Jan Tuláček – kytara
Jan Svejkovský – dirigent
Ondřej Urban – zvuková spolupráce (j.h.)
Germán Toro-Pérez – live electronics (j.h.)

Jednotné vstupné: 100Kč

Skladatelské sdružení **KONVERGENCE** jsme založili na jaře 2002. Náplní naší činnosti je veřejné uvádění děl skladatelů mladé generace, ať už jde přímo o díla členů anebo zajímavé kompozice mladých autorů žijících v zahraničí. Rovněž si klademe za cíl uvádění těch skladeb autorů generace starší, která jsou u nás hrána méně, případně nebyla hrána vůbec. Uvědomujeme si nesmírnou stylovou rozmanitost prostředků, které dnes soudobá hudba používá. Proto má být výsledkem našich snah nalézání a uvědomování si spojitosti ve světě výrazových prvků hudby a jejich odraz v koncepci našich koncertů.

Příští koncert sdružení KONVERGENCE bude anoncován na:

<http://konvergence.wz.cz>

Web: <http://konvergence.wz.cz> www.ondrejstochl.info www.tomaspalka.wz.cz

E-mail: konvergence@centrum.cz

Pokud si přejete být včas informováni o koncertech našeho sdružení a dosud vám není zasíláno upozornění v elektronické podobě, napište nám prosím na konvergence@centrum.cz vaši e-mailovou adresu, zařadíme ji do našeho adresáře.

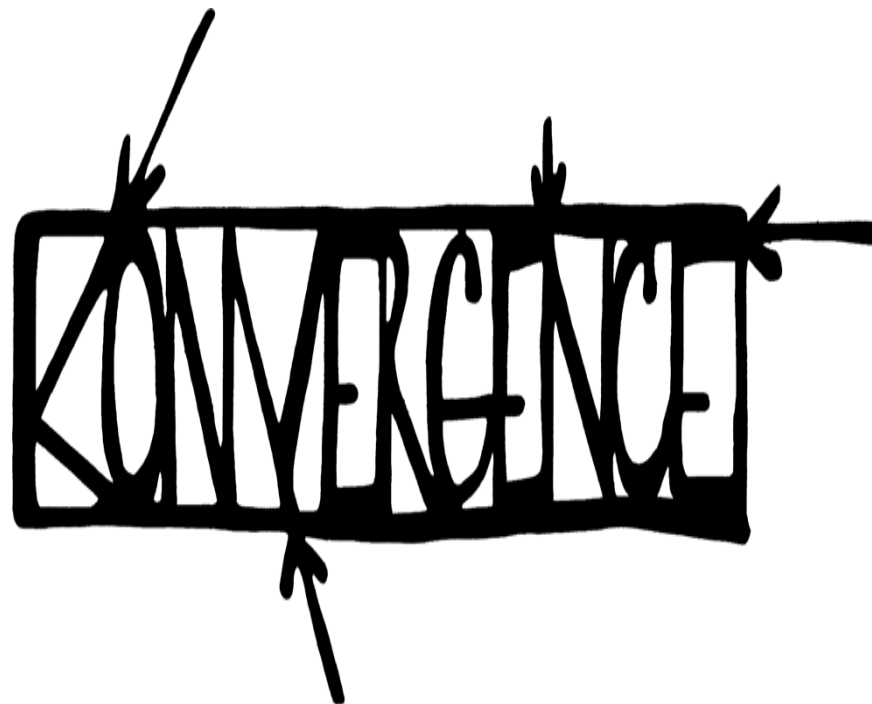
Tento koncert se koná díky finančním podporám:

Nadace Gideona Kleina

Nadace Českého Hudebního Fondu

Nadace Ochranného Svazu Autorského

Ministerstvo kultury ČR

17. 10. 2006

SNOVÁ REALITA IMPRESE JAKO STÁLE ŽIVÝ PROGRAM

Mnoho skladatelů dnes píše o dojmech nebo dává svým skladbám alespoň poetické názvy. Je rovněž jakýmsi módním trendem libovat si v tichých, jemných hudebních (náladu)-stimulátorech. Jakýsi tichý večer plný uklidňující hudby dnes však za cíl nemáme.

Imprese v hudbě se zřejmě stala širším pojmem, než tomu bylo dříve. Inspirací ke kompozici, která v konečném výsledku přinese posluchači velmi silný a stěží popsateľný dojem, je jistě čím dál víc a jsou často nečekané. Ale nejde jen o dojmy. Zajímavý je také fakt, že ne vždy dojem předchází svému racionálnímu uchopení. Racionální řád (nebo inspirace jím) často při vzniku skladby předchází samotné impresi, kterou skladba sděluje. Zajímavé je ale hlavně to, že takové skladby neztrácejí na působivosti a spontánnosti – spíše naopak. Jako by i hudební vyjádření impresi nacházelo jakousi rovnováhu mezi rozumem a citem.

Skladby, které dnes zazní, mají všechny za cíl velikou spontánnost, s jakou přenášejí tu kterou impresi na citlivého posluchače. Všechny jsou (nebo chtějí být) přístupné a komunikativní. Záměrně jsme zařadili do programu vedle intuitivních kompozic i takové, ve kterých pevný racionální řád hraje důležitou roli. Snad to pomůže opět trochu odbourat onen všeobecný předsudek, podle kterého se racionální konstrukce a citový prožitek v soudobé hudbě vzájemně vylučují... V druhé dramaturgické rovině však dnešní koncert staví na kontrastu. Jsou tu extrovertní a dramatické skladby, které přenášejí bezprostřední dojmy i ty tiché a introvertní, které vypovídají o dlouho vstřebávaných a k nepoznání změněných vjemech. Proto dnešní koncert obsahuje tektonický zlom, ve kterém se tyto protipóly setkají.

PROGRAM KONCERTU:

- Kaija Saariaho:** *New Gates (1996) pro flétnu, violu a harfu*
- Michaela Plachká:** *Pro housle, violu, violoncello (2006)*
- Germán Toro-Pérez:** *Rulfo / voces (2004) pro violu sólo a live electronics*
- Tomáš Pálka:** *Krajky (2006) pro klavír sólo*
- Ondřej Štochl:** *Šestero pohádek pro Markétku (2006)
pro klarinet, violu a kytaru*
- Kaija Saariaho:** *Lichtbogen (1986/1987)
pro komorní ansámbl a live electronics*

KAIJA SAARIAHO: NEW GATES

Narodila se r. 1952 v Helsinkách. Od r. 1982 žije v Paříži (je členkou IRCAMu). Dává svým skladbám poetické názvy a soustředí se v nich především na zvukovou barvu, k jejímuž prozkoumávání vydatně využívá nových technologií. Téměř všechny její skladby nějakým způsobem pracují s elektronikou.

Kompozice „New Gates“ je založena na baletní formě bez ideové linie. Hudební proud přechází z jednoho tvaru do jiného, podobně jako se setkáváme s nitkami příběhů, které je propojují v souvislý celek (otevírání dveří, bran, upadání, zdolávání vodních toků...). Jak již název napovídá, hudba směřuje k imaginárním branám a otevírá je ukazujíc nám nové (hudební) krajiny, přičemž nás posouvá směrem k dalším „novým branám“...

MICHAELA PLACHKÁ: PRO HOUSLE, VIOLU, VIOLONCELLO

Toto trio vzniklo v létě 2006 na kurzech v rakouském Müzzuschlagu. Bylo inspirováno prostředím tyrolských Alp a myšlenkou vzájemnosti, která může vzniknout pouze mezi členy jedné rodiny či domácnosti. Nástroje vidím jako trojčlennou rodinu, která si mezi sebou předává jakousi pomyslnou štafetu. Vzniká tření a napětí, které se uvolní v poklidné až meditativní ploše. Ta je přenesená zároveň i echem předchozích událostí.

GERMÁN TORO-PÉREZ: RULFO / VOCES (VACÍO EL CIELO AZUL)

Narodil se r. 1964 v Bogotě (Kolumbie). Od r. 1986 žije ve Vídni. Zabývá se elektroakustickou kompozicí (účast na workshopu počítačové hudby v IRCAMu v Paříži r. 1999). Je spoluzakladatelem NewTonEnsemble, souboru zaměřeného na soudobou kompozici se spoluúčastí elektroakustiky. Od r. 2006 je hostujícím profesorem pro elektroakustickou kompozici na Univerzitě für Musik und darstellende Kunst ve Vídni.

Skladba „Rulfo / voces: Vacío el cielo azul“ je částí projektu hudebního divadla založeného na novele „Pedro Páramo“ od Juana Rulfo (1917-1986). Jeho dílo, čítající jednu novelu a 17 krátkých příběhů, zachycuje vesnický život v Mexiku z doby Mexické Revoluce jakožto svět poznamenaný beznadějí a osamoceností. Jeho poetický jazyk, hrubý, prostý, hluboce muzikální je zde jazykem mýtickým, jazykem hodnému úcty. „Pedro Páramo“ je zamýšlen spíše jako hlasy volajících než příběh osobností. Tyto „hlasy ve fragmentech“ vytváří stupňující síť vzpomínek, které zviditelňují historii a postupný rozklad města Comala. „Vacío el cielo azul“ – hlas Susana San Juan – je hlasem smyslů a blouznění.

TOMÁŠ PÁLKA: KRAJKY

Tato kompozice pro sólový klavír je patrně nejsubtilnější skladbou, jakou jsem kdy napsal. „Krajkou“ zde není zamýšleno jakési přizdobování ve smyslu ornamentiky. Spíše jsem měl na mysli určitý jemně se proměňující tvar, tvar až kubisticky strohý. Jako bychom nahlíželi do mikroskopické struktury samotného ornamentu a promítali jej ve zpomalených časových a prostorových dimenzích. Skladba je současně jednou z mých prvních důsledně seriálních kompozic. Od seriálních postupů jsem se odchýlil v době studií na AMU v Praze, přičemž však ještě na konzervatoři v Brně šlo o techniku, kterou jsem se podrobně zabýval. Chtěl jsem nejen znovu objevit její možnosti a krásu, ale použít ji rovněž jako kód fragmentu (fraktálu), jehož struktura se v ornamentu (krajce) neustále opakuje.

ONDŘEJ ŠTOCHL: ŠESTERO POHÁDEK PRO MARKÉTKU

Nebojte, nechtěl jsem „...zachytit ty prchavé okamžiky, které se nikdy nevrátí...“ jako nějaký fotoaparát. Zachtělo se mi psát pro tuto nástrojovou kombinaci. Skladba vznikala jakoby normálně - měl jsem nějaký kompoziční plán, tektonické či instrumentační nápady a měl jsem pro tuto skladbu vypracovaný harmonický svět. Výsledný tvar mě ale zpočátku překvapoval. Nevěděl jsem sám čím – nebyl jsem si vědom nějaké úmyslné a výrazné změny svých vyjadřovacích prostředků. Něco ale bylo přesto jinak než dřív, a to zejména ve chvíli když jsem cítil, že ten který úsek nabývá své zralé podoby. Vysloveně jsem čekal na situaci, ve které se mi již vzniklé fragmenty nové skladby začnou samy od sebe vybavovat. Stalo se to právě při komunikaci s nejmladším členem naší rodiny. Když jsem Markétku sledoval při jakékoli činnosti a hledal v jejím jednání nějakou logiku, vždycky se zachovala tak, jak se to snad ani nedalo čekat. Jak jsem se postupně učil orientovat v jejím mikrosvětě, v tom koloběhu všeho, co je pro ni důležité, umožnilo mi to pochopit ženské myšlení v té nejfatálnější podobě.

Pochopil jsem odkud vítr vane. Postupně se mi objasnila příčina všech zdánlivých nelogismů, které se mi ve skladbě objevovaly, ale o kterých jsem věděl, že je tak stejně nechám, protože se mi zkrátka líbily. Teprve až když jsem měl skladbu téměř hotovou, bylo mi dáno racionálně uchopit většinu z toho, co jsem do kompozice vložil intuitivně. Všechny šest větiček je tedy o dorozumění s človíčkem, který mi ještě neumí odpovědět. Ale o to pozorněji naslouchá a svým jednáním dává jasně najevo, jak chápe, co cítí, co si myslí a hlavně, do jakých celků se mu všechny ty střípky ukládají a jaké vazby mezi nimi vznikají.

KAIJA SAARIAHO: LICHTBOGEN

V 80. letech byla Saariaho inspirována dlouhými, velmi pomalými procesy možných proměn. Na poli hudební kompozice u ní dominoval silný smysl pro hudební barvu a její proměnu v čase. Skladba „Lichtbogen“ byla inspirována polární září, kterou Saariaho sledovala na Arktické obloze. Konstantní třepotání této aury může být slyšitelné v kompozici v podobě nekončících proměn ve zvuku a rytmu. Skladba se může zdát vcelku statická, avšak instrumentačně přímo srší barvami. Důležitý pro tuto skladbu je fakt, že právě zde můžeme ve velké míře sledovat kompozici plnou citu, barev a emocí, komponovanou však téměř výlučně racionální cestou. Podkladem pro celou kompozici je analýza nepatrných náznaků alikvotních tónů vznikajících změnou tlaku smyčce při hře na violoncello. Tato analýza se zde stává bezprostředním podkladem pro vytváření harmonických a rovněž rytmických struktur.